

În lume nu-s mai multe Români

Radu Paraschivescu (n. 1960, București) trăiește în Balta Albă și se visează la Roma. E mefient față de avioane, reptile și sfaturile medicilor. Croiește articole pentru ziare și reviste, traduce romane, se ocupă cu hermeneutica ofsaidului în emisiuni de analiză fotbalistică și – mai rar decât i-ar plăcea – scrie cărți. Are câțiva prieteni francezi de nădejde (Millefeuilles, Plaisir Sucré, Macaron etc.), fără să-și fi trădat prima iubită: ciocolata de casă. Se îmbată cu vocea lui David Gilmour și chitara lui Mark Knopfler. La Humanitas, domiciliul lui profesional, publică niște cărți de „Râsul lumii“. Se îndrăgostește repede și-i trece greu. Detestă clișeele, laptele și broccoli. A scris despre nesimțiți, Inès de Castro, Maradona și Caravaggio.

Cărți: *Efemeriada* (2000, Libra); *Balul fantomelor* (2000, RAO, reeditare Humanitas, 2009); *Bazar bizar* (2004, Mașina de scris, reeditare Humanitas, 2007); *Fanionul roșu* (2005, Humanitas, Premiul „Ioan Chirilă“ pentru cea mai bună carte de sport a anului); *Ghidul nesimțitului* (Humanitas, 2006); *Fie-ne tranziția ușoară: Mici rostiri cu tâlc* (Humanitas, 2006); *Mi-e rău la cap, mă doare mintea: Noi perle de tranziție* (Humanitas, 2007); *Cu inima smulsă din piept* (Humanitas, 2008); *Răceni, pișani și veterani* (coord., Humanitas, 2008); *Dintre sute de clișee: Așchii dintr-o limbă tare* (Humanitas, 2009); *Fluturile negru* (Humanitas, 2010); *Toamna decanei: Convorbiri cu Antoaneta Ralian* (Humanitas, 2011); *Astăzi este mâinele de care te-ai temut ieri* (Humanitas, 2012); *Maimuța carpatină* (Humanitas, 2013); *Muște pe parbrizul vieții: Nou catalog de perle* (Humanitas, 2014); *Noi vorbim, nu gândim: Nouă colecție de perle românești* (Humanitas, 2015); *România în 7 gesturi* (Humanitas, 2015); *Povești de dragoste la prima vedere* (coautor, alături de Ioana Pârvulescu, Gabriel Liiceanu, Ana Blandiana și Adriana Bittel – Humanitas, 2015); *Cum gândesc politicienii* (Humanitas, 2016); *Aștept să crăpi (de astăzi, în prime time)* (Humanitas, 2016); *Am fost cândva femeie de onoare și alte povestiri* (Humanitas, 2017); *Cartea râsului și a cercetării (Ce se întâmplă cu creierul dacă înveți cuvinte noi în timp ce faci sex)* (Humanitas, 2017); *Două măhuri stau de vorbă: Scene românești* (Humanitas, 2018); *Orice om îi este teamă: Un partid, doi ani și trei premieri* (Humanitas, 2018).

RADU PARASCHIVESCU

În lume nu-s
mai multe Români
(planetei noastre asta i-ar lipsi)

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Lidia Bodea
Coperta: Ioana Nedelcu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Marieva Ionescu
DTP: Florina Vasiliu, Dan Dulgheru

Tipărit la Real

© HUMANITAS, 2019

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Paraschivescu, Radu
În lume nu-s mai multe Români (planetei noastre asta i-ar lipsi) /
Radu Paraschivescu. – București: Humanitas, 2019
ISBN 978-973-50-6394-8
821.135.1

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021/311 23 30

Felinarele se aprind pe cheiuri, cormoranii zboară, stoluri-stoluri.

— Daniel Rondeau, *Mecanica haosului**

Am preluat, pot să spun, ștacheta. — Daniel Breaz,

ministru al culturii

Sunt un om puternic, chiar dacă mulți au spus că sunt femeie.

— Viorica Dăncilă, prim-ministru

* Daniel Rondeau, *Mecanica haosului*, traducere de Mădălin Roșioru, Editura Polirom, Iași, 2019, pp. 114–115.

Lămuriri

„Grăsimea zboară.“

„Ciuperca fuge.“

„Corectează piciorul.“

„Vrei s-o faci să urle?“

Sunt patru dintre mesajele pe care le găsesc de câteva luni încoace în inbox. Le șterg calm și în dimineața următoare constat că s-au întors. Le șterg și se întorc. Le șterg și se întorc. Le șterg și se întorc. În loc să mă enervez, ceea ce ar fi inutil, îmi șoptesc într-o bună zi una dintre mantrele stimei de sine: cel mai deștept cedează. Prin urmare, le las acolo. Prezența lor în inbox îmi testează rezistența la stimulii curiozității. Știu că sunt la un click distanță de o aiureală și am sentimentul unei mici victorii de moral de fiecare dată când mă abțin să apăs cu arătătorul mâinii drepte pe partea din stânga sus a mouse-ului.

Cu toate acestea, mă întreb: cum Dumnezeu poate să zboare grăsimea? Îmi poposește pe ecranul minții un nor rozalii cu figura Melissei McCarthy și cu zâmbetul ei plăcintos.

Mai departe: cum (de) fuge ciuperca? Cât scoate pe suta de metri? Aleargă și la ștafetă? Care e schimbul ei preferat? Sau poate e semifondistă, mai știi? În cazul ăsta, reușește să nu se ude când sare peste obstacolul de la groapa cu apă?

Pe urmă, cum naiba corectezi un picior? Îi faci observație? Te răstești la el? Îi dai cu linia peste degete? Îl lași corigent și-l chemi la toamnă?

În fine, de ce s-o faci să urle, mă rog? De unde până unde un asemenea sadism? Și chiar n-are nici o importanță că te-aud vecinii?

Abia mai târziu mă gândesc atent la invitația „Vrei s-o faci să urle?”. Dacă e vorba de clasa politică? Poți rata un asemenea prilej? Nu poți. Nu ți-ai ierta-o nici odată. Din fericire, te lămurești repede: e vorba de o femeie, nicidecum de clasa politică. Iar tu nu ești torționar, ci agent al extazului. Dacă tastezi pe Google „vrei s-o faci să urle“, îți răsar sub ochi pagini întregi de povețe binevoitoare (inițial tastasem greșit „binecoitoare“, ceea ce poate fi o coincidență sau nu): „Cum o faci să explodeze în pat?“, „Trucuri ca să exciți la maximum o femeie“, „Cum să-i faci sex oral ca să nu te uite toată viața – 7 sfaturi utile“, „Află cum o faci să geamă de plăcere“ și – favorita mea, datorită aluziei rutier-basculantiste – „Cum să-i dai orgasme multiple și puternice“.

Primul lucru pe care mi-l spun după cele patru titluri cu osânza zburătoare, ciuperca vitezistă, piciorul corigibil și urletul femeii căreia „i se dau“ orgasme nu

poate fi decât: în lume nu-s mai multe Români. Iar al doilea: planetei noastre asta i-ar lipsi. Cele două enunțuri rimează și compun (a se vedea pe copertă) un titlu îndreptățit.

Dar ia stai. „În lume nu-s mai multe Români”? Unde am mai auzit sau am mai văzut cuvintele astea? În ce ungher al minții s-au cuibărit, spre a se acoperi apoi de praful uitării? Cine și cu ce ocazie le-a pus pentru prima oară laolaltă? Sunt întrebări firești, care trec cu mult dincolo de geografie. Bineînțeles că în lume nu-s mai multe Români, la fel cum nu sunt mai multe Ugande, Italii, Japonii sau Norvegii. Constatarea în cauză e doar o bombare a pieptului național, un precursor al mândriei de-a fi român pe care o trâmbițează cei de care, răsturnând un pic perspectiva, România nu prea ar avea de ce să fie mândră.

Situația e tulbure. Memoria e tulbure. Și tot Tulbure e și Victor, proletpoetul care scoate în anii 1980 scremetul intitulat, ei bine, da, *În lume nu-s mai multe Români*. Nu e singura ispravă din lirica – zi-i pe nume – tulburesciană. Aceluiași versificator de ketch-up omagial i se datorează *Balada soldatului căzut împărțind Scânteia în ilegalitate*, *Sub nimburi comuniste*, *sub steme românești* și multe alte probe de tușeu rectal care fac din România lui Nicolae Ceaușescu o atracție maculaturistică. *În lume nu-s mai multe Români* nu rămâne însă la nivelul eructației patriotarde. E atâta sensibilitate în versurile lui Victor Tulbure, încât e păcat să nu profiți și să nu faci din ele o piesă corală. Zis, profitat

și făcut. Poezia e pusă pe note, iar Electrecord iese pe piață în 1982 cu discul *Cântec de zori – piese corale laureate la concursuri naționale și internaționale*. Discul rămâne necumpărat. Nu se vinde nici ca pâinea rece, nici ca apa caldă. Nici n-ar avea cum, câtă vreme cele două fețe ale lui ilustrează, de la prima la ultima silabă cântată, demonstrația de forță și dispreț a conducătorilor la adresa conducșilor. *Cântec de zori* apare în perioada când prima tovarășă a țării vede o coadă la de-ale gurii din goana mașinii și se oțărăște isteric: „Ce mai vor și șobolanii ăștia?“ Vorba lui Corneliu Vadim Tudor:

E Elena Ceaușescu
Suflet nobil și vibrant,
Mamă bună, om politic
Și prestigios savant.

Ce dovadă mai bună că nu doar discurile au două fețe, ci și oamenii?

(Paranteză. O teză de doctorat cu titlul *Cercetare despre simbolistica șobolanului de la Elena Ceaușescu la Liviu Dragnea* ar fi o provocare pentru orice spirit studios.)

Tinerii cărora astăzi li se șoptește strâmb că „pe atunci era mai bine“ merită să vadă măcar un crâmpei din răsfațul acelor vremuri. Pentru asta e nevoie de enumerarea celorlalte piese de pe discul *Cântec de zori*: „Partidul sub un steag unind poporul“, „Mesaj de pace din Carpați“, „La ctitoria unei lumi mai drepte“, „Noi, comuniștii, cu inima fierbinte“, „Uniți vom dăinui întot-

deauna“, „Există un partid aci-n Carpați“, „Avem pe lume un conducător“.

Asta ați ratat, copii. Așa arată coloana sonoră a comunismului ceaușist.

Pentru cine a uitat dulceața așa-zisei poezii sau n-a apucat s-o guste, iat-o mai jos, în tot ce are ea mai Tulse:

Un vultur se rotește în țării
Peste Carpații mei cu frunți de piatră.
În lume nu-s mai multe Români,
Ci una doar, și-aceea ne e vatră!

Sclipesc în soare turlle argintii,
Par sondele un codru de mestecăn.
În lume nu-s mai multe Români,
Ci una doar, și-aceea ne e leagăn!

În zori răsună viers de ciocârlii,
De aur e pe câmp nemărginirea.
În lume nu-s mai multe Români,
Ci una doar, și-n ea ni-i fericirea!

Se-nalț-un steag cu falduri purpurii,
La noi în august e fierbinte vara.
În lume nu-s mai multe Români,
Ci una doar, și-aceea ne e țara!

Câteva mărunte observații de context:

1. Fiecare dintre cele patru strofe are aerul unei raționări și se încheie cu semnul exclamării. Se poate bănuia aici o indicație a autorului în folosul recitatorilor de

la festivalul național „Cântarea României“ sau poate în folosul actorilor distribuiți în spectacolele deșănțării encomiastice. Să știe oamenii care urcă pe scenă că e nevoie de trăiri viforoase și de glasuri bubuitoare. Despre patrie nu murmuri, despre patrie urlă.

2. Versificația se face școlărește, ca în comuna primitivă a poeziei. Aidoma altor barzi ai gunoiului, și Victor Tulbure lucrează la normă. Nici el, nici alții nu respectă canonul, deși și el, și alții scriu despre oameni care ne-au canonit. Ștampila lui Eminescu i se lipește de frunte: „Înșirând cuvinte goale / Ce din coadă au să sune“. În criză de timp și de talent, Tulbure rimează clar și prost: „piatră“ cu „vatră“, „leagăn“ cu „mesteacăn“, „nemărginirea“ cu „fericirea“ și „vara“ cu „țara“. Poeții adevărați se feresc de acest tip de rimă (substantiv cu substantiv, verb cu verb etc.) ca Ucigă-l Toaca de toacă.

3. Atrage totuși atenția al doilea vers din ultima strofă: „La noi în august e fierbinte vara“. Exegeții (!) încă nu s-au pus de acord dacă e vorba de o trimitere la serialul *Un august în flăcări* sau o persiflare *avant la lettre* a lui Donald Trump și a teoriei lui potrivit căreia încălzirea globală este ce era proprietatea privată pentru Ion Iliescu: un moft.

4. A se reține: „viers“, nu „vers“, da? Suntem de mii de ani pe-aceste plaiuri.

5. Există și o variantă actualizată a poeziei lui Victor Tulbure, fără semne ale exclamării și fără rime facile. Iată prima strofă:

Un cormoran se-avântă în tării.
 Ce vede cu privirea-i acvilină?
 Ochiuri de apă, lanuri aurii
 Și tare-ar face-o baie în piscină.

Autorul e ministru în timpul liber și sinistru când deschide gura. Spre a i se da totuși ce-i al lui, are fior parodic, după cum arată strofa de mai sus. Iar dacă-și pune mintea, te poți trezi, pe nepusă masă, cu o mică înlocuire zoologică dinăuntru *Serenadei* lui Arghezi: „Cormoranul te miroase / pe la șase.“

Cu toate cusururile poeziei în cauză, titlul ei e excelent. Nu e limpede (evident, e Tulbure) dacă este vorba de potriveală sau de vizionarism. Cert este că „în lume nu-s mai multe Români“. Și chiar nu sunt. Motive? Să le numărăm, coane Fănică. Avem o țară unică prin aceea că:

Avocatul Poporului pleacă în concediu la sfârșitul toamnei, ca să nu atace Ordonanțele de Urgență legate de justiție la Curtea Constituțională, și are grijă să nu-și delege atribuțiile nimănu.

Prim-ministrul Japoniei e invitat pentru prima dată în România de un omolog român care nu-l așteaptă la aeroport, din cauză că tocmai fusese îndepărtat din funcție.

Un fost ministru de externe agasat de excesul de hidrogen din apă și debordând în trecut de declarații prieteno-admirative la adresa Americii se trezește declarând,

fără pic de glumă, că „Rusia este soluția optimă pentru supraviețuirea noastră ca națiune liberă“.

Un doctor în istorie susține, după o eschivă care-l scapă de cămașa de forță, că „limba pe care au vorbit-o primii oameni pe pământ a fost limba română“.

Întunericul este mediul optim de lucru atât pentru guvernanții care vor să subjuge justiția, cât și pentru un membru al Curții Constituționale, care o invită la o discuție între patru ochi pe președinta Înaltei Curți de Casație și Justiție și-i mărturisește că are de gând să ignore un articol de lege, spre a-și sluji căpeteniile penale.

Premierul se laudă cu scosul țării din noroi într-o țară în care există drumuri înămolite până și în capitală, spre a nu mai vorbi de alte localități. Programul Național de Dezvoltare Locală e, în ciuda numelui, un sistem de sifonare a banului public printr-o rețea care constă inclusiv în evlavioși reprezentanți ai clerului.

Ministrul agriculturii scapă din marcaj și stupefiază asistența din cancelariile europene vorbind liber și provocându-i pe interpreți la un nivel nemaîntâlnit până atunci. Iată pasul introductiv: „A pornit o primă întrebare de la un coleg, îngăduiți-mi să vă spun așa, care are același nume ca și mine – Petre. Dar ce loc nu e plăcut în România?! Bravo! Am intrat în sală cu un succes formidabil, bravo!, extrem de important, dar atât de necesar și de util pentru noi toți. Aveți, să știți, vă spun aici, un moment deosebit de important prin prezența subsemnatului în acest consiliu. Bravo! A se vedea populația de cormorani. Cormoranii în România

fac baie în piscine, nu se mai feresc de oameni – de pescari, nici atât. Vă mulțumesc pentru întrebări. Bravo!“ Urmează pasul solomonic, făcut în marginea unei întrebări despre soluția pe care o propune ministrul în chestiunea Brexitului: „Regret, sigur, și Uniunea Europeană este mai săracă față... fără Anglia... este mai săracă față de Marea Britanie. Dar aceste lucruri le putem gândi, le putem judeca în interesul comun și urmărim cu interes pașii în acest domeniu, astfel încât dorința de-a fi împreună să se manifeste oricând, și pentru aceasta suntem în stare toți să găsim soluții pentru a genera o asemenea stare de lucruri în care obiectivele comune să fie atinse cu dorința fiecărei părți și cu interesul legitim pentru fiecare domeniu.“ În fine, iată și pasul al treilea, cel romantic-metaforizant: „V-o spune un om care înțelege furtuna Brexitului, dar înțelege și furtuna pescarului în momentul în care el se află în raport cu natura și nu găsește soluții pe care să le folosească atunci când nevoia îl împinge și situația o dictează.“

Un cetățean poate ocupa pe rând trei, patru sau cinci fotolii ministeriale, fără vreo competență anume pentru nici unul dintre domeniile pe care e chemat să le administreze.

Un deputat cere expulzarea ambasadorului SUA fiindcă, sprijinind lupta împotriva corupției, îl susține pe fostul procuror-șef al DNA. Partidul căruia îi aparține deputatul dă țării un guvern care gargarisește tot soiul de refrene prin care elogiază parteneriatul cu SUA și NATO.

Cuprins

<i>Lămuriri</i>	7
Poezia pamblicarului celălant	19
La noi, la Bruxelles	23
Discursul urii, duhoarea gurii	27
Dragoste prin abandon	36
Drag ne-ar fi	41
Glasul bătelor din tren	46
Postament pentru impostori	50
Tu ce-ai făcut pentru România?	54
Propunere decentă, expunere indecentă	58
A murit, dar nu e moartă	62
Risc de monumentalizare	67
Bufonul tomnatic	72
Gramatică dramatică	77
Gulere albe pentru zile negre	82
Testament și flegme	86
Analfamentarii	90
Autodenunț și completări	96
Nu orice om îi este jenă	101

Kanal și canalizare	106
Creier în genunche	111
Cei trei pelicani	116
Cultura sfidării	122
Să rămâi Țuțuianu	126
We can't, bă, Liviu	130
Inferioritatea mitraliorului de pușcă lungă	135
Tristeți cu Floreaxandru Zamfinel	140
Du-te dracu', Doamne, iartă-mă!	145
Noapte cu Șandru	150
Guvernul meu pentru un cal. Breaz	156
Între bărbăție și librărie	160
E un Botin foarte hain (făr-o botină din cea mai fină)	165
Vărsătorul și cei care varsă	170
Iordache la Ateneu. O fantasmomanie	176
Mumă și ciumă	180
Canguri în Austria	187
Degetele și expertii	192
Nihil sine Matteo	197
Războiul de neindependență	203
Târâș-Grapini prin Europa	208
Protestul, aurul și vâlcovenii	215
De ei râdem sau de noi?	221
Om și persoană (plângere nepenală)	225